

พฤติกรรมกรปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรี
Performance Behavioral according to Professional Standard of Teachers
in Educational Institutions under the Jurisdiction of the Office of
the Vocational Education Commission Phetchaburi Province

อภิสิทธิ์ เลขาตระกูล¹

พรณิ สุวัถ²

ธีรวัธ ธาตตันดิโชค³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรมกรปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมกรปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู และ 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมกรปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามคือผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 190 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 14 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ 2) ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีเพศระดับการศึกษา และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ที่มีอายุ ประสบการณ์การทำงาน และวิทยฐานะต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และ 3) สถานศึกษาควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญแนะนำการทำวิจัยในชั้นเรียน และจัดให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่ออย่างต่อเนื่อง รวมทั้งติดตาม การแก้ปัญหาผู้เรียน เพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ

คำสำคัญ : พฤติกรรมกรปฏิบัติงาน, มาตรฐานวิชาชีพครู, สถานศึกษาอาชีวศึกษา

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Abstract

The objective of this research were to 1) study the level of the performance behavioral according to professional standard of teachers 2) compare the performance behavioral according to professional standard of teachers as classified by personal status and educational institutions size, and 3) study the ways to develop the performance behavioral according to professional standard of teachers. The samples were two groups; one was 190 questionnaires responders of educational institution administrators and teachers who work in educational institutions under the Jurisdiction of the Office of the Vocational Education Commission, Phetchaburi Province, derived by proportional stratified random sampling, and another was 14 interviewees of educational institution administrators, derived by purposive sampling. The research instruments were questionnaire and interview test constructed by the researcher. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance. The interview data were analyzed by content analysis.

The findings of this research were as follows :

1. The educational institution administrators and teachers' opinion towards the performance behavioral according to professional standard of teachers was overall at the highest level, considered in each aspect from the highest aspect was to seek and use information for development, the lowest aspect was to regularly practice academic activities relating to development of the teaching professional.

2. The educational Institution administrators and teachers with different gender, educational level and working in different educational institutions size had different opinions on the performance behavioral according to professional standard of teachers at the .05 level with statistical significance, but the difference on age and work experience had no different opinions.

3. Educational Institution should provide the expert to advice in operating classroom action research to hold the seminar about teaching methodology and instructional media continually. In addition to follow up for solving student's problem and in form the parent

Keywords : performance behavioral, professional standard ,vocational education institution

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาของไทยที่ผ่านมา มีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปหลายด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิรูปครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีศักยภาพ สามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพสู่สังคม

แห่งการเรียนรู้ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 และสามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

จากความสำคัญดังกล่าวจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานกำกับ ดูแล รักษาและพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษาโดยให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ รวมทั้งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับวิชาชีพทางการศึกษา ได้กำหนดให้วิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุม ประกอบด้วย วิชาชีพครู วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา วิชาชีพผู้บริหารการศึกษาและวิชาชีพควบคุมอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อให้เป็นหลักประกันและคุ้มครองให้ผู้รับบริการทางการศึกษาได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งเป็นการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานวิชาชีพให้สูงขึ้น (สำนักเลขาธิการคุรุสภา 2548 : 1-2)

เนื่องจากการดำเนินงานของรัฐบาลปัจจุบันได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพครู ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายในปีงบประมาณ 2558 ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพครู กล่าวคือ ให้มีการส่งเสริมและยกสถานะของครู ซึ่งเป็นบุคลากรหลักในระบบการศึกษาโดยจะให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงในสังคม เป็นบุคลากรที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม มีความรู้และทักษะในการสื่อสาร สามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเหมาะสม มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ตลอดจนมีฐานะและคุณภาพชีวิตที่ดี สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งนโยบายดังกล่าวต้องดำเนินการให้เห็นผลใน 1 ปี คือ การกำหนดให้มุ่งเน้นการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู การเป็นครูมืออาชีพและยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2557: 1) ด้วยเหตุผลดังกล่าว “คุรุสภา” ซึ่งเป็นองค์กรวิชาชีพครูของไทย จึงได้กำหนดให้มีข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (ราชกิจจานุเบกษา 2556 : 65) ซึ่งข้อบังคับดังกล่าวโดยกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาทุกคนต้องประพฤติปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน สำหรับมาตรฐานการปฏิบัติงานนั้นจะเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาข้อค้นพบในผลงานวิจัยของ อร่ามศรี อาภาอดุล และคณะ (2554 : 195-197) เรื่อง มาตรฐานวิชาชีพครูการอาชีวศึกษา ได้สรุปผลสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับครูอาชีวศึกษาไว้หลายประการ อาทิ ครูขาดการฝึกอบรมเพิ่มเติมในบางสาขาวิชาที่ขาดแคลน ขาดทักษะในการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์ ครูจำนวนมากไม่มีวุฒิทางวิชาชีพครู ครูขาดจิตสำนึกและจิตวิญญาณของความเป็นครู การใช้จิตวิทยาในการเรียนการสอนของครูมีน้อยทำให้นักเรียน นักศึกษามีปัญหาและเกิดการต่อต้านตลอดจนไม่สนใจในการเรียนเท่าที่ควร ครูส่วนหนึ่งยังขาดวินัยในการทำงานและความรับผิดชอบต่อการสอน ไม่สามารถพัฒนาสื่อการสอนและวัสดุช่วยสอนได้ด้วยตนเอง ตลอดจนครูขาดความรู้ทางด้านการวิจัย จึงใช้วิธีการวัดและประเมินผลไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ในงานวิจัยดังกล่าวยังพบอีกว่า ปัจจุบันครูอาจารย์ในสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนส่วนใหญ่มี

ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ทำให้ครูเหล่านั้น ยังไม่ได้รับการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเท่าที่ควร

อนันต์ งามสะอาด (2553 : 2) ได้เสนอแนะ การพัฒนาคุณภาพครูด้านการอาชีวศึกษาในระดับ ปฏิบัติไว้ว่า ครูเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาต้องพัฒนาตนเองและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตลอดจนทัศนคติ ในการจัดการเรียนการสอน โดยต้องบูรณาการเนื้อหาที่สอนให้เข้ากับบริบทใหม่ของสังคมที่เปลี่ยนไป รวมทั้ง ต้องมีความสามารถในการเปลี่ยนนิสัยพฤติกรรมและพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนได้โดยครูต้องเป็นฝ่ายถ่ายทอด ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ด้วยความตั้งใจ ทั้งวิชาการ วิชาชีพ อีกทั้งควรดำเนินชีวิตให้เป็นแบบอย่างที่ดี มีอารมณ์มั่นคง พุดจาไพเราะ และมีความรักเมตตาต่อผู้เรียนอย่างเป็นธรรมชาติ จะเห็นว่าข้อเสนอแนะดังกล่าว สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติงานทั้ง 12 มาตรฐาน ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น นอกจากนี้ในผลการวิจัยของ อร่ามศรี อาภาอดุล และคณะ (2554 : 196) ได้พบว่าครูอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อมาตรฐานการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาชีพเกี่ยวกับการพัฒนา วิชาชีพครูอยู่เสมอ และการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ตลอดจนข้อค้นพบในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่กล่าวมา ข้างต้นทำให้เห็นว่า มาตรฐานวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติงาน มีความสำคัญต่อการพัฒนาพฤติกรรม การปฏิบัติงาน ของครูผู้สอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่ดำรงตำแหน่งสายงานบริหารสถานศึกษา ซึ่งรับผิดชอบงานวิชาการและงานพัฒนานักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี จึงมีความสนใจที่จะศึกษา พฤติกรรม การปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยศึกษาตามตัวแปรมาตรฐานวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติงาน 12 มาตรฐาน ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่า ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศให้กับ ครูผู้สอนในสถานศึกษาให้สามารถนำไปพัฒนางานของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนหน่วยงาน ต้นสังกัด สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์การเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของครูอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรม การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานการศึกษาคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรม การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรม การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 27 คน และครูผู้สอน 315 คน รวมทั้งสิ้น 342 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี มี 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่ตอบแบบสอบถามได้มาโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (สุวิมล ติรณานันท์ 2551 : 178) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 190 คนและใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 11 คน และครูผู้สอน จำนวน 179 คน รวมทั้งสิ้น 190 คน สำหรับกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่ตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน และครูผู้สอน จำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้น 14 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรศึกษา

ตัวแปรต้น ประกอบด้วย 1) สถานภาพส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ 2) ขนาดของสถานศึกษาประกอบด้วย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 12 มาตรฐานประกอบด้วย 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษา มาตรฐานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งระบุไว้ในข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 จำนวน 12 มาตรฐาน เป็นตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้และได้กำหนดให้สถานภาพส่วนบุคคลและขนาดของสถานศึกษาเป็นตัวแปรต้นทั้งนี้นำมาเสนอเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังแสดงในภาพต่อไปนี้

ตัวแปรต้น

1. สถานภาพส่วนบุคคล

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 ระดับการศึกษา
- 1.4 ประสบการณ์ในการทำงาน
- 1.5 วิทยฐานะ

2. ขนาดของสถานศึกษา

- 2.1 ขนาดเล็ก
- 2.2 ขนาดกลาง
- 2.3 ขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม

พฤติกรรมกาปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มตามศักยภาพ
4. พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน
5. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
10. ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์
11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ มี 2 ชุด คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน วิทยฐานะ และขนาดของสถานศึกษา ประกอบด้วย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถามจำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมกาปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู 12 มาตรฐาน คือ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตตามประสิทธิภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และ 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ โดยกำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด) จำนวน 50 ข้อ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพฤติกรรม การปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 12 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของข้อกระทงคำถามใช้ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน แล้วเลือกข้อคำถามเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไปได้จำนวนทั้งสิ้น 65 ข้อ สำหรับด้านความเที่ยง (Reliability) โดยการนำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สำหรับแบบสัมภาษณ์ใช้การตรวจสอบด้านความตรงตามเนื้อหาโดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัยสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) การทดสอบที (t-test independent) การวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) หากพบความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่าง เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนการวิจัย ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด ในการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย และสมมติฐานการวิจัย
2. สร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิด้วยค่า IOC และด้านความเที่ยงจากการทดลองใช้ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา สำหรับ แบบสัมภาษณ์ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 190 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เสร็จสิ้นแล้ว
4. วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล
6. จัดทำรายงานการวิจัยตามรูปแบบการพิมพ์วิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรม การปฏิบัติงานตามมาตรฐาน วิชาชีพของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ในการพัฒนา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ให้ก้าวหน้า อยู่เสมอ

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และขนาดของสถานศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ที่มีอายุ ประสบการณ์การทำงาน และวิทยฐานะต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ว่า สถานศึกษาควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญแนะนำการทำวิจัยในชั้นเรียน และจัดให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่ออย่างต่อเนื่อง รวมทั้งติดตามการแก้ปัญหาผู้เรียน เพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับครูแสวงหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันเพื่อนำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเรียนการสอน และวิชาชีพของสังคมที่เป็นปัจจุบัน เพื่อนำมาพัฒนางานที่รับผิดชอบ ตลอดจนครูสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ของสังคมเพื่อช่วยพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระมหาณัฐพล ดอนตะโก (2551 : 80-84) พบว่าการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พงษ์ รัตมี (2553 : 89) ที่พบว่าการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

สำหรับพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ จากผลการวิจัยพบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในลำดับสุดท้ายนั้นที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูส่วนใหญ่มีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาในวิชาที่สอนค่อนข้างน้อย ประกอบยังไม่มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่ได้รับเลื่อนวิทยฐานะให้เป็นที่ยอมรับแก่เพื่อนครู และผู้อื่นเท่าที่ควรและยังขาดการจัดทำสื่อ นวัตกรรม ผลงานทางวิชาการ จึงติดอยู่กับความคิด การสอนแบบเดิมๆ รวมทั้งไม่ได้เข้ารับการอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไพวรรณ คำดี (2550 : 159) ที่พบว่า การปฏิบัติของครูผู้สอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2 โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. จากผลการวิจัยเปรียบเทียบพฤติกรรมการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเพชรบุรี เมื่อจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา

ประสบการณ์ทำงาน วิทยฐานะ และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีสถานภาพส่วนบุคคลด้านเพศ ระดับการศึกษา และ ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนใกล้เคียงกันทั้งด้านเพศ ระดับการศึกษาและปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กและขนาดกลางจึงมีความคิดเห็นที่ค่อนข้างแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพัชนี รัตมี (2553 : 89) ที่พบว่าครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรภรณ์ ญาณกฤตยา (2551 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การดำเนินงานพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ระหว่างครูซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีสถานภาพส่วนบุคคลด้านอายุ ประสบการณ์การทำงาน และวิทยฐานะต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานตามมาตรฐานวิชาชีพของครู โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไม่ว่าจะเป็นผู้มีอายุน้อยกว่า 35 ปี หรือมากกว่า 35 ปี มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี ระหว่าง 10-25 ปี หรือมากกว่า 25 ปี และมีวิทยฐานะชำนาญการ หรือครูชำนาญการพิเศษ มีพฤติกรรมการทำงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูคล้ายคลึงกัน และส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพของครู ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยศ นัยประยูร (2549 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าเมื่อจำแนกตามสถานภาพครูและประสบการณ์ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรภรณ์ ญาณกฤตยา (2551 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การดำเนินงานพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ระหว่างความเห็นของครูระดับต่างกัน ระหว่างครูที่ประสบการณ์ต่างกัน การปฏิบัติงานต่างกัน รวมทั้งระหว่างครูซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีลักษณะการบริหารต่างกัน ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิรารวรรณ มีแจ้ง (2551 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าครูที่ปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา ของครูที่มีประสบการณ์มากและครูที่มีประสบการณ์น้อยมีการปฏิบัติงาน โดยรวมและเกือบทุกรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1. สถานศึกษาควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญช่วยแนะนำวิธีการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปแก้ปัญหาการเรียนการสอน จัดให้ครูเข้ารับการอบรมการผลิตสื่อแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อฝึกให้มีความชำนาญเพิ่มขึ้น
2. สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบ ติดตาม เพื่อแก้ปัญหากรณีนักเรียน นักศึกษา ออกกลางคัน โดยมีการแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบ
3. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูตระหนักในวิชาชีพครู โดยเฉพาะการปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีทั้งในและนอกสถานศึกษา
4. สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแสดงผลงาน สิ่งประดิษฐ์ของนักเรียน เพื่อนำออกไปสู่เผยแพร่สาธารณชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครู
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูกับการพัฒนานตเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู
4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานวิชาชีพของครู

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์ ดร.พรณี สุวดี และอาจารย์ ดร.ธีรวิธ ธาดาทันติโชค อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขตรวจสอบสิ่งที่บกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โยธิน ศรีโสภะ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ภราดา ดร.วรวิทย์ จิรสัจจธรรม ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีดอนบอสโกบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งได้มาร่วมเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ และถูกต้องยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วยความเคารพอย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ 2558 (ออนไลน์). (อ้างเมื่อ 17 มิถุนายน 2558). <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php>.
- “ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 130 ตอนพิเศษ 130 ง หน้า 65-71. 4 ตุลาคม 2556.
- พระมหาณัฐพล ดอนตะโก. คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.
- พจน์ รัศมี. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2553.
- ไพวรรณ คำดี. การปฏิบัติของครูผู้สอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2551.
- ยศ นัยประยูร. การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์คุรุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2549.

- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. **มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา**. เอกสารวิชาการลำดับ 1/2548. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2548.
- สุวิมล ติรกานนท์. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- วัชรารมณ์ ญาณกฤตยา. **การดำเนินงานพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551.
- วิราวรรณ มีแจ้ง. **ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสังกัดเมืองพัทยา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551.
- อนันต์ งามสะอาด. **ครูคุณภาพ : ด้านอาชีพศึกษา**. เอกสารบรรยาย. วันที่ 20 ธันวาคม 2553 ณ หอประชุมแห่งชาติสิริกิติ์.
- อร่ามศรี อาภาอดุล และคณะ. **มาตรฐานวิชาชีพครูการอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2554.